

1821 - «Επέρασαν χρόνοι πολλοί...»

Αφιέρωμα / 1821-2021: Ανάσταση του Γένους / Ιστορία

Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος

Θαυμαστή υπήρξε, πράγματι, η πίστη των αγωνιστών του '21. Στην συνείδησή τους, άλλωστε, οι έννοιες πίστη και πατρίδα ήταν στενά συνδεδεμένες. Η πίστη μάλιστα είχε πρωταρχική σημασία. Αυτό ομολογεί ο θρυλικός Γέρος του Μωριά στον λόγο του στην Πνύκα: «Πρέπει να φυλάξετε την πίστη σας και να την στερεώσετε, διότι, όταν επιάσαμε τα άρματα, είπαμε πρώτα υπέρ πίστεως και έπειτα υπέρ πατρίδος».

Και ο ηρωικός Μακρυγιάννης, πριν από την κρίσιμη μάχη στους Μύλους, διαμηνύει στους ξένους που τον συμβούλευαν να υποχωρήσει μπροστά στον πανίσχυρο Ιμπραήμ: «Όταν σηκώσαμε την σημαία εναντίον της τυραγνίας, ξέραμε ότι είμαστε αδύνατοι, ...κι αν πεθάνομεν, πεθαίνομεν διά την πατρίδα μας, διά την θρησκείαν μας...κι ο Θεός βοηθός».

Ο δε ορμητικός Αλέξανδρος Υψηλάντης, τον Φεβρουάριο του '21, προσκαλούσε σε επανάσταση στην Μολδοβλαχία, με την προκήρυξη «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος». Αλλά και όλοι οι αγωνιστές, και οι προ της επαναστάσεως και οι

μετέπειτα, μαζί και ο πρώτος, μαρτυρικός κυβερνήτης της Ελλάδος, ο Καποδίστριας, αγωνίστηκαν μέχρι εσχάτων με εμπιστοσύνη στον Θεό και ηρωική αυταπάρνηση προς χάριν της προσφιλούς πατρίδος.

Ἔτσι, αυτοί «οι πολλά ολίγοι», που «ο κόσμος τους έλεγε τρελλούς», τόλμησαν και πέτυχαν, διότι τελικά «θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία». Και γιατί «όταν οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν», διότι «αδύνατοι εμείς, αλλά δυνατός ο Θεός που μας προστατεύει» και αφού «ο Θεός υπέγραψε την ελευθερία της πατρίδος, δεν παίρνει πίσω την υπογραφή του». Χρειάζεται όμως και οι άνθρωποι να είναι αποφασισμένοι, όπως ο θρυλικός Κανάρης, που το βράδυ πριν από την πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας προετοίμαζε τον εαυτό του: «Απόψε, Κωνσταντή, θα πεθάνης».

Ἔτσι πορεύτηκαν, λοιπόν, οι αγωνιστές το '21, αρματωμένοι με πνευματικά όπλα και κυρίως με την πίστη, που επειδή τρέφεται από την ελπίδα στον Θεό, δεν σώνεται, όπως σώνονται οι υλικές τροφές ή τα πολεμοφόδια, δεν λιγοστεύει, αλλά αυξάνει και δυναμώνει. Κι όσο θέριευε γύρω τους ο πόλεμος, άλλο τόσο θέριευε και η λαχτάρα τους για λευτεριά, δυνάμωνε και το πείσμα τους, για να «σώσουν αυτήν την φλούδα γης από το τσακάλι και την αρκούδα» και απ' όλα τα άγρια

«θερία, που πολεμούνε να μας φάνε και δεν μπορούνε. Τρώνε από μας και μένει και μαγιά».

Ακριβώς αυτήν την συνείδηση είχαν οι ηρωικοί μας πρόγονοι, ότι ήταν συνεχιστές του μεγαλείου των παλαιών Ελλήνων, «από τους οποίους και μείς καταγόμεθα και ελάβαμε το όνομα τούτο» και ότι αποτελούν, με την σειρά τους, μαγιά για τις επόμενες γενεές. Γι' αυτό ο Κολοκοτρώνης συμβουλεύει τους νέους μαθητές στην Πνύκα «να σκλαβωθείτε εις τα γράμματά σας» και «η προκοπή σας και η μάθησή σας να μην γίνη μόνον διά το άτομό σας, αλλά να κοιτάζη το καλό της κοινότητος, και μέσα εις το καλό αυτό ευρίσκεται και το δικό σας». Και καταλήγει: «εις εσάς μένει να ισάσετε και να στολίσετε τον τόπο, όπου ημείς ελευθερώσαμε· και διά να γίνη τούτο, πρέπει να έχετε ως θεμέλια της πολιτείας την ομόνοια, την θρησκεία, [...] και την φρόνιμον ελευθερία».

Δυστυχώς, όμως οι Έλληνες δεν ακολουθήσαμε τις συμβουλές του Κολοκοτρώνη, του Μακρυγιάννη και των άλλων τιμίων αγωνιστών. Έτσι, «λευτερωθήκαμεν απ' τους Τούρκους και σκλαβωθήκαμεν σ' ανθρώπους κακορίζικους, όπου ήταν η ακαθαρσία της Ευρώπης».

Έκτοτε, παραμένουμε σκλαβωμένοι στο «ψευτορωμέηκο», που προφήτευσε ο Πατροκοσμάς, και σε κάθε λογής ακαθαρσία, για την οποία όχι μόνον δεν ντρεπόμαστε αλλά είμαστε και περήφανοι, διότι φέρει την σφραγίδα της «πολιτισμένης» Ευρώπης! 200 χρόνια μετά παραμένουμε σκλαβωμένοι στην «κακία» μας, στην «'διοτέλειά μας» (ιδιοτέλεια), στα «πάθη» μας και στην «επιβουλίαν των ξένων».

Και περιμένουμε -οίμέ- την απελευθέρωση από τους σύγχρονους σταυρωτές μας, αντί να αναζητούμε την λύση στην δοκιμασμένη αρετή των προγόνων μας, στον αγώνα «υπέρ πίστεως και πατρίδος». «Χωρίς αρετή και πόνο εις την πατρίδα και πίστη εις την θρησκεία έθνη δεν υπάρχουν», διαπιστώνει με νόημα ο αγνός Ρουμελιώτης.

Ας προσευχώμαστε, λοιπόν, και μείς σήμερα, όπως και ο Μακρυγιάννης άλλοτε, «να 'ρθει πίσω η νεκρανάσταση του γένους μας διά της ευλογίας του» και ας Τον παρακαλούμε: «Σταυρωμένε, λαμπρέ και αναστημένε, τρισυπόστατε Θεέ, συγχώρεσέ μας, καθάρισέ μας και ανάστησέ μας ως τον Λάζαρον, οπότε είναι η αγαθή σου θέληση»· όποτε έρθει εκείνη η μέρα που θα «αστράψει πάλι ο ουρανός» και η αλυσωμένη κόρη, που «πάντα τήκεται, στενάζει, λησμονημένη, ολάρφανη, χλωμή κι απελπισμένη» ακούση και πάλι την φωνή του Αγγέλου: «Ξύπνα, μη φοβού, Ελλάς, ανάστα, χαίρε!» Θα την ακούση;;

Πηγές: Απομνημονεύματα Μακρυγιάννη, εκδόσεις Ζαχαρόπουλος Σ. Ι,

Αθήνα 1998, Απομνημονεύματα Κολοκοτρώνη, Συλλογικό Έργο, εκδ. Μέρμηγκας, Αθήνα 2009, «Ευαγγελισμός-Ελληνισμός», ποίημα του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.

<https://bit.ly/2QHmoSL>